

Fiskets Gang

Utgitt av Fiskeridirektøren

Kun hvis kilde oppgis, er ettertrykk fra „Fiskets Gang” tillatt.

40. årg.

Bergen, Torsdag 20. mai 1954

Nr. 20

Abonnement kr. 10.00 pr. år tegnes ved alle postanstalter og på Fiskeridirektørens kontor. Utlandet: Til Danmark, Sverige og Island kr. 10.00, ellers kr. 16.00 pr. år.
Annonsepris: Pristariff fåes ved henvendelse til Fiskeridirektørens kontor. „Fiskets Gang”'s telefoner 16 932, 14 850. Postgiro nr. 691 81. Telegramadresse: „Fiskenytt”.

Fiskerioversikt for uken som endte 15. mai 1954

Værforholdene i uken som endte 15. mai var noe variable, dog overveiende bra. Det sies å være lite fisk på Finnmarkskysten nå og endel juksabåter har oppgitt fisket. Troms har for tiden endel fiske, Vesterålen likeledes. Det er nå god tilgang på levende notfanget småsei på strekningen Bjørnsund — Smøla. Fisket for Møre og Romsdal siste uke omfatter et forholdsvis stort snurpeseiparti samt enkelte gode bankfangster fra Tampen, Træna og Botnane. Måløy og omegn hadde et betydelig pigghåparti og distriktene sørover omlag sitt vanlige fiske. Det er adskillig bedring i makrellfisket. Håbrannfisket er ujevnt, delvis bra. I Rogaland foregikk et betydelig rekefiske. Sildefisket i Nord-Norge skuffer endel nå — silden står for dypt. Ellers ble det fisket endel forfangstsild og småsild lenger sør.

Vårfisket i Finnmark:

Det sies å være lite fisk utfor Finnmark nå. Av torsk ble det i uken tatt 2410 tonn mot 3073 tonn i forrige uke og 5277 tonn i uken som endte 16. mai i fjor. Av torsk er det i alt fisket 12 089 tonn mot 24 899 tonn i fjor og 29 320 tonn i 1952. Men man er ennå ikke kommet lenger enn til midten av sesongen. Deltakelsen i fisket etter siste uke utgjorde 1592 båter (derav 75 trålere) mot 1884 båter i fjor. Antallet av fiskere var 6729 mann mot 9446 i fjor. Av fisken er 7397 tonn hengt, 3546 tonn saltet og 1146 tonn iset etc. Det er produsert 4213 hl damptran, saltet 303 og iset 18 hl rogn. Fiskevekten er uforandret 160—600 gjennomsnittlig 280 kg pr. 100 stk., leverholdighet gjennomsnittlig 1100 og tranprosenten 45. I værene er det fremmøtt 106 fiskekjøpere, 9 kjøpefartøyer og er i drift 55 damperier.

Utenom torsk ble det i Finnmark i uken tatt 1214,7 tonn hyse, 78,5 tonn sei, 61,9 tonn brosme,

35,3 tonn kveite, 123,4 tonn steinbit, 329,9 tonn uer og 119 tonn blåkveite. Den samlede ukefangst inkl. torsk blir dermed på 4403 tonn mot 5742 tonn uken før. Vårfisket har nå gitt tils. 5031 tonn hyse, hvorav hengt 2649 tonn, iset 744 og filetert 672 tonn.

Landets torskefiske har gitt i alt 73 091 tonn, hvorav hengt 28 835, saltet 30 607, iset etc. 13 649 tonn, produsert 40 643 hl damptran mot i fjor henholdsvis: 93 356 — 41 177 — 40 704 — 11 475 — 47 305.

Troms:

Det fiskes litt hist og her, men det er ikke noen samling og fart over det. Siden forrige oppgave er det meldt ilandbrakt 34 tonn uer, 162 tonn torsk, 15 tonn hyse, 3 tonn sei, 62 tonn steinbit, 85 tonn brosme, 11 tonn kveite og 7 tonn reker — tils. 379 tonn mot i de foregående 14 dager 878 tonn.

Vesterålen:

Fra Bø meldes det, at det i uken har vært forsøkt etter sei flere ganger uten resultat. Det ble i begynnelsen av uken observert forekomster av småsei, men det var ugunstige strømforhold.

Levendefisk:

Vårsesongens siste parti levendetorsk fra Norges Levendefisklagsdistrikt gikk til Bergen i siste uke. Ellers er det nå bra med småsei og det står i lås på strekningen Bjørnsund—Smøla nærmere 150 tonn. I uken ble Trondheim tilført fra laget distrikt 15 tonn småsei, Bergen 15 tonn torsk, 78 tonn småsei, Oslo 10—12 tonn småsei. Bergen mottok dessuten fra Hordaland 5,3 tonn lev. torsk, 0,5 tonn småsei og lyr, 1,6 tonn lomre og 1,6 tonn steinbit.

Kyst- og bankfisket:

Møre og Romsdal hadde ukeparti på 972 tonn fisk og skalldyr. Partiet inkluderer atskillig snurpesei og noen bankfangster, således blant annet en båt fra Tampen med 27 tonn rund fisk og 0,5 tonn kveite samt en båt fra Trænabanken med 15—16 tonn rund fisk og 2,5 tonn kveite. Fangsten bestod av 82 tonn torsk, 572 tonn sei, 108 tonn lev. småsei, 65 tonn lange, 66 tonn brosme, 42 tonn hyse, 12 tonn kveite, 12 tonn skate og mindre mengder av andre slag.

Sogn og Fjordane:

Måløy og omegn hadde en bra uke med fiske-tilgang på tils. 363, 3 tonn, hvorav 18 tonn torsk, 32 tonn sei, 5 tonn lange, 12 tonn brosme, 5 tonn hyse, 0,8 tonn kveite, 290 tonn pigghå samt litt hummer.

Hordaland:

Det ble ilandbrakt 31,7 tonn fisk, hvorav tidligere omtalte 9 tonn levende fisk, dessuten 0,7 tonn sløyd torsk, 6 tonn sei og lyr, 2,5 tonn lange, 8 tonn brosme og 1 tonn hå.

Rogaland:

Av fisk ble det ilandbrakt 60 tonn.

Skagerakkysten:

Ukefangsten utgjorde 50 tonn lyr og fjordsild.

Oslofjorden:

I ukens løp ble det tatt 3,5 tonn fisk og 1 tonn fjordsild.

Makrellfisket:

Makrellfisket bedret seg betraktelig i forrige uke, da det ble fisket 1 047 843 kilo, hvilket brakte totalfangsten opp i 1 320 523 kg. I fjor på samme tid var det fisket 1441 tonn. Av årets fangst er det levert til hjemmeforbruk 604 tonn, frosset 618 tonn, eksportert fersk 36 tonn, til agn 57 tonn, saltet 4 tonn, andre anvendelser 1 tonn.

Håbrann:

Det kom inn 9 båter med 1000 til 10 000 kg til sammen i uken 33,4 tonn.

Skalldyr:

Rekefisket var betraktelig i Rogaland, ellers mindre. Ukefangsten for Oslofjorden utgjorde 5000 kg kokte, 4500 kg rå reker, Skagerakkysten 6 tonn kokte, 15 tonn rå, Rogaland tils. 50 tonn, mest rå, Møre og Romsdal 5100 kg. Prisen på reker i Rogaland til fisker var kr. 2,15 pr. kg. Av *hummer* hadde Møre og Romsdal 2400 kg, Måløy 500 kg, Rogaland 5000 kg, Skagerakkysten 500 kg.

Sildefisket:

I Nord-Norge skuffer sildefisket nå, skjønt forekomstene skal være bra. Silden står for dypt. Den samlede ukefangst ble på 23 550 hl mot 29 780 hl uken før. Av fangsten ble 2000 hl tatt på Porsangen i Finnmark. Troms hadde 3000 hl, hvorav på Ramsfjord i Tromsøysund 300, Astafjord 1800 og Salangen 900. Nordland hadde 18 550 hl, hvorav på Ofoten 10 600, Tysfjord 2450, Helgeland (Glomfjord og Holandfjord) 5500 hl. Det alt overveiende består i småsild, som leveres til sildolje.

Distriktet Buholmsråsa—Stad hadde en del småsildfiske i Sør-Trøndelag og fortsatt noe forfangst-sild på Sunnmøre. Det ble tatt 11 414 hl småsild og 28 262 hl forfangstsild i ukefangst.

Sør for Stad ble det av forfangstsild tatt 615 hl i Måløydistriktet, 692 hl ved Florø, 1554 hl i Bergensdistriktet. Av småsild ble det nordfor Bergen (vesentlig i Afjorden, Ytre Sogn) tatt 35 909 skj. og sørfor Bergen tatt 520 skj.

På Skagerakkysten er det i uken blitt ilandbrakt ca. 500 hl — 50 tonn — nordsjø-drivgarnsild tatt i lag med makrell i makrelldrivgarn. Silden ble frosset til agn.

Rapport nr. 15 om skrei- og loddetorskfisket pr. 15/5 1954.

Distrikt	Ukefangst tonn	Kg fisk pr.		Tran- pro- sent	An- tall fiske- fark.	An- tall mann	Total- fangst tonn	Anvendelse			Damp- tran hl.	Lever til annen tran hl.	Rogn	
		100 stk. fisk sløyd	hl lever					Hengt tonn	Saltet tonn	Fersk fross. tonn			Saltet hl.	Fersk m. m. hl.
Finnmarkvinterfiske	—	—	—	—	—	—	6828	1269	3090	2469	3191	—	959	850
Finnmarkvårfiske	2410 ¹⁵⁾	160-600	450 - 2100	45	1592	6729	12089	¹⁶⁾ 7397	3546	1146	4213	—	303	18
Troms	—	—	—	—	—	—	5219	475	3306	1438	2344	—	1234	974
Lofotens opps.d. ...	—	—	—	—	—	—	42068	¹³⁾ 18443	¹²⁾ 18675	4950	27485	—	²⁾ 20888	³⁾ 6419
Lofoten forøvrig ...	—	—	—	—	—	—	4448	1081	1945	1422	2612	94	⁴⁾ 730	⁵⁾ 1854
Vesterålen	—	—	—	—	—	—	63	28	—	35	18 ¹¹⁾	—	9	17
Helgeland-Salten ...	—	—	—	—	—	—	¹⁴⁾ 396	142	10	244	162	—	49	134
Nord-Trøndelag ...	—	—	—	—	—	—	285	—	—	285	—	⁸⁾ 47	—	⁹⁾ 160
Sør Trøndelag ...	—	—	—	—	—	—	1695	—	35	¹⁰⁾ 1660	618	—	85	⁷⁾ 699
Møre og Romsdal.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Tils.	2410	—	—	—	1592	6729	73091	28835	30607	13649	40643	141	24257	11125
Mot i 1954 til 15/5 ..	2410	160—600	450—2100	45	1592	6729	73091	28835	30607	13649	40643	141	24257	11125
1953 - 16/5 ..	5336	—	—	—	1947	9446	93356	41177	40704	11475	47305	206	15049	11089
1952 - 17/5 ..	4649	—	—	—	—	—	145946	46295	77608	22043	85018	513	27330	21643
1951 - 12/5 ..	4836	—	—	—	—	—	162535	59255	84993	18290	116000	1063	45684	24725
1950 - 13/5 ..	2368	—	—	—	—	—	122397	43083	63835	15479	73495	711	39656	17796
1949 - 14/5 ..	2145	—	—	—	—	—	107892	20634	41717	45541	56342	907	25847	18336
1948 - 15/5 ..	4877	—	—	—	—	—	126503	20645	66456	39402	52462	2025	20692	26335
1947 - 17/5 ..	1976	—	—	—	—	—	226503	57736	129169	39598	110049	4829	39387	30014
1939 - 13/5 ..	5032	—	—	—	—	—	199761	72938	118035	7373	88994	6449	59651	18881

Vårfisket i Finnmark.

1954 til 15/5 ..	2410	160—600	450—2100	45	1592	6729	12089	7397	3546	1146	4213	—	303	18
1953 - 16/5 ..	5277	—	—	—	—	—	24899	16889	7201	809	9328	—	90	115
1952 - 17/5 ..	4626	300	1100	40	1855	8595	29320	18272	9960	1088	10777	—	45	15
1951 - 12/5 ..	4806	250	1000	40	1310	5224	15815	10399	4654	762	8418	—	323	50
1950 - 13/5 ..	2099	286	1056	37	977	5006	16128	11049	4818	2161	6190	265	187	—
1949 - 14/5 ..	1765	280	1100	35	1072	5100	17103	7535	7358	2210	6381	799	16	5
1948 - 15/5 ..	4794	277—300	1000—1500	38—41	1201	6284	17922	7652	9081	1189	5258	—	—	—
1947 - 17/5 ..	1976	280	1600	35	1187	5723	20435	7344	9930	3161	4621	605	3	—
1939 - 13/5 ..	5019	239—262	1442—1655	40—38	1821	7073	14637	11286	2848	113	4214	578	—	—

¹⁾ Herav 1243 motorbåter og derav 75 småtrålere. Det er fremmøtt 106 kjøpere, 9 kjøpefartøyer, 23 selvprodusenter og i drift 55 trandamperier, ²⁾ Herav skarpsaltet 14819 hl, sukkersaltet 6069 hl. ³⁾ Herav iset 3040 hl, frosset 355 hl, til hermetikk 3024 hl. ⁴⁾ Herav sukkersaltet 482 hl. ⁵⁾ Herav til hermetikk 172 hl. ⁷⁾ Herav til hermetikk 202 hl. ⁸⁾ Dessuten videresendt 267 hl fersk lever og anvendt 15 hl lever til hermetikk. ⁹⁾ Herav 10 hl til hermetikk. ¹⁰⁾ Herav til hermetikk 222 tonn. ¹¹⁾ 27 hl lever oppgis å være iset. ¹²⁾ Herav 31 tonn saltet som filet. ¹³⁾ Herav 86 tonn hengt som rotskjær. ¹⁵⁾ Fiskevekten er gjennomsnittlig 280, leverholdigheten 1100. ¹⁶⁾ Herav 82 tonn hengt som rotskjær.

Loddefisket er nå slutt for i år. Det antas at sluttfangsten vil dreie seg om 300 000 hl, som er en god del mer enn i fjor, og som vesentlig er levert til melfabrikasjon.

Selvfangsten:

Følgende selvfangere er innkommet nordpå fra Vesterisen: «Polis» med 336 dyr og 25 tonn spekk, «Fortuna» 3453 dyr og 45 tonn spekk. Fra Østerisen er innkommet: Lance 1300 dyr, 20 tonn spekk, Hjelma 350 dyr og 5 tonn spekk, Asbjørn 1380

dyr og 30 tonn spekk, Godenes 665 dyr og 15 tonn spekk, Isblink 340 dyr og 7 tonn spekk, Espenesvåg 950 dyr og 2 tonn spekk, Myregga 800 dyr og 25 tonn spekk. Fra Newfoundland innkom til Tromsø «Nordbjørn med 20 299 dyr og 390 tonn spekk, samt «Polarcirkel» med 21 096 dyr og 400 tonn spekk. Fra samme felt kom det til Ålesund: «Polarbjørn» med 9200 dyr, 170 tonn spekk og «Veslekari» med 10 200 dyr og 190 tonn spekk. Fra de forskjellige selfelt er det hittil anmeldt hjemført tils. 173 782 dyr og 3256 tonn spekk.

Fetsild- og småsildfisket 1/1—14/5 1954.

	Finnmark—Buholmråsa		Buholmråsa—Stad		Stad—Rogaland		Samlet fangst	
	Fetsild	Småsild	Fetsild	Småsild	Fetsild	Småsild	Fetsild	Småsild
	hl	hl	hl	hl	hl	hl	hl	hl
Fersk eksport	92	168	2 6109	—	9 653	—	35 854	168
Saltet	1 566	2 599	12	—	305	118	1 883	2 717
Hermetikk	—	12 933	34	2 175	1 818	5 772	1 852	20 880
Fabrikkfild	96 749	666 815	396 914	14 816	69 716	23 081	563 379	704 712
Agn	201	43	51 195	160	8 877	37	60 273	240
Fersk innenlands	8	16	280	—	3 042	183	3 330	199
I alt	98 616	682 574	474 544	17 151	93 411	29 191	666 571	728 916

Lodde til fabrikk 197 651 hl.

Ut-landet.

Dansk fiske og fiskeeksport i første kvartal.

Dansk Fiskeritidende for 30 april slår fast i en betraktning angående ovenstående at den samlede fangst av saltvannsfisk ilandbrakt i Danmark i årets første kvartal utgjorde 61 889,7 tonn mot 65 775,7 i fjor. Av kvantumet ble 6249 tonn ilandbrakt av utenlandske fiskefartøyer.

Til tilvirking ble det i kvartalet levert 13 199 tonn eller omtrent som i 1953.

Hvordan har det så gått med eksporten av ferskfisk i kvartalet, spør Dansk Fiskeritidende, og svarer: «Ja, vi kan like så godt straks fastslå, at nedgangen har vært stor. Vår fiskeeksport er blitt omtrent halvert sammenlignet med eksportert vekt-mengde i 1953. Den gikk ned fra 30 878 tonn til 16 572 tonn, altså en nedgang på 14,3 mill. kg på tre måneder.

For å fullstendigjøre kvartalsoversikten må vi også ha de danske leveringer i utenlandske havner med. Det er blitt levert 113 825 kg i svenske havner mot 16 962 kg i samme periode i fjor, men hermed hører også fremgangen opp. I britiske havner, hvor danske kuttere i første kvartal av 1953 leverte 2235 tonn ble kvantumet likesom den hjemlige eksport sterkt redusert. Det ble i tilsvarende periode i år bare levert 1505 tonn, altså en tilbakegang på nesten 730 tonn.

Kvartalet som helhet har således ikke nettopp vært oppmuntrende. Vi håper derfor at de kommende måneder vil bringe fremgang.»

Emile Robin-prisen til „Yardley's“ skipper og styrmann.

Den 11. april 1953 reddet som leserne vil huske Grimsby-tråleren «Yardley» mannskapene på de to norske håbrannkutterne «Herdla» og «Arvid». Etterpå ble skipper, styrmann og mannskap tildelt utmerkelser og belønning av den norske stat.

Det vil uten tvil vekke glede i Norge, at «Yardley's» kaptein Mr. Alan Whitelan og styrmann Mr. S. Jones nå også er blitt tildelt Emile Robins livredningsbelønning. Denne består i di-

plomer samt pengebelønninger på henholdsvis £ 16 og £ 4 til skipper og styrmann.

Emile Robin-legatet ble innstiftet i 1881 av franskmannen av samme navn. Han var meget interessert i livredning til sjøs. (Fra «The Fishing News» for 30. april).

Svensk fiskerioversikt.

I fiskerioversikten i Svenska Västskustfiskaren for 10. mai gis det uttrykk for at torskefisket i Østersjøen ennå pågår i full utstrekning, og at båtene i det siste har hatt bra fortjeneste.

Fisketrålingen i Nordsjøen gir kvantitativt sett for tiden godt utbytte, men mesteparten av fangstene består i sei, og denne fiskesort er for tiden ikke bra etterspurt ved fiskeauksjonene. Imidlertid tas det også en del makrell i fisketrål og denne holder seg bra i pris.

De beste makrellfangstene tas på Vikingbank, Patch og Koralbank men også i mer nærliggende farvann, som Vestbank og Hanstholmen fiskes det en del makrell. Lysingen, hysen og rød-tungen forekommer dog fortsatt ganske sparsomt såvel i Nord-sjøen som i Skagerak.

Trål- og snurrevadfisket i Skagerak og Kattegat preges for tiden av en viss mangel på fisk. I Søre Skagerak er fiskemangelen særskilt markant. Krokfiske etter torsk har pågått en tid med bra fangster, men fisket ser nå ut til å være i avtakende.

Fisket etter ål er så smått begynt og meldinger om en del mindre fangster er rapportert fra forskjellige mottakssteder langs kysten. Dette fiske er imidlertid kommet atskillig senere i gang enn i fjor, da det på dette tidspunkt var tatt mange titusener kilo.

Også hummerfiskerne har prøvd seg de siste ukene, men uten nevneverdig fremgang.

I forrige oversikt spillet rekefisket en fremtredende rolle i og med at betraktelige kvantiteter ble ilandført ikke bare av de såkalte ordinære rekefiskerne, men også av en del sildetålere. Fangstene ble tatt i dyprennen vest for Måseskär. Det unormalt omfangsrige rekefiske har imidlertid ikke gjentatt seg og ukens fangster har vært middelmådige.

En del av vestkystens fiskefartøyer ligger for tiden klar til å ta fatt med enten drivgarnfiske eller makrell eller til storlinefiske etter lange. I sistnevnte fiske har ca. 30 båter fra midtre Bohuslen anmeldt sin deltakelse, og når dette leses er mesteparten av dem trolig allerede på vei til fiskefarvann ved Shetland eller St. Kilda.

Årets garnmakrellfiske er i likhet med ålefisket sent ute. Noen båtlag fra Gravarne har forsøkt seg siden 6. mai, men hittil uten positivt resultat.

Den amerikanske fiskemarked april-juni i år.

Fisht And Wildlife Service's vurdering i få ord av markeds-situasjonen for kvartalet april—juni lyder således:

Forretningsvirksomheten: Alt i alt noe mindre enn i 1953 med visse svakere punkter.

Næringsmidler: Forholdsvis fast marked, fortsatt store for-syninger, god etterspørsel.

Markedet for spise-fiskeprodukter: Godt.

Markedet for biprodukter: Fast for fiskemel og solubles sta-bilt for fiskeoljer og fiskelevertran.

Produksjonen av fiskeprodukter: Økende for produkter som omsettes fersk og frossen, liten for hermetiske fiskeprodukter og biprodukter.

Fryselagerbeholdningene av fiskeprodukter: Økende for fisk og fortsatte høye for skalldyr, særlig skjell og reker.

Eksporten av fiskeprodukter: Liten og ikke større enn i samme kvartal av 1953.

Importen av fiskeprodukter: Høyere for hermetiske fiskevarer og fiskefilet i dette kvartal, ellers i samme forhold som vanlig.

Noen trekk i næringsmiddelsituasjonen: Forsyningene vil i annet kvartal 1954 bli i sin alminnelighet rikelige. Dersom vær-forholdene blir normale vil mengden av jordbruksprodukter bli nesten like stor som i 1953. Konsumentenes etterspørsel på næringsmidler vil holde seg høy. Eksporten av næringsmidler har vært nedadgående og ventes å fortsette i dette spor. Da andre land har økt sin jordbruksproduksjon, har det vært nedgang i etterspørselen etter sådanne produkter herfra. Importen av visse spesielle produkter, som ikke produseres i USA, vil øke, mens andre produkter som konkurrerer med våre, sannsynligvis vil bli importert i noe mindre kvanta.

Fersk-kjøtt-konsumet pr. innvåner lå i 1953 på ca. 154 pund — høyest siden 1908. Produksjonen av svinekjøtt var noe lavere, men dette ble mer enn utlignet av tilgangen på oksekjøtt. Oksekjøttforsyningene ventes å ville holde seg høye i hele 1954, men det ventes at produksjonen i første halvår vil bli litt mindre enn i samme periode av 1953. Tilgangen på svin og lam ventes å bli lavere både dette kvartal og i annet halvår. Melke-produksjonen har vært høy og vil fortsatt være høy. Fjærkre og egg vil det bli rikeligere av enn i fjor.

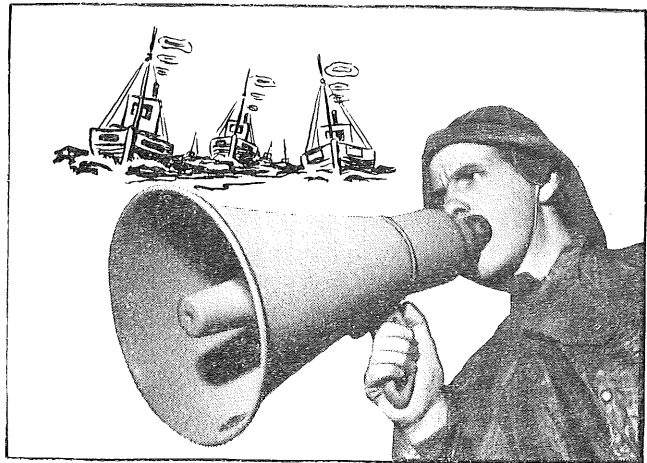
Mens detaljprisindeksen for næringsmidler har steget lang-somt i flere måneder nå, ventes det ikke store forandringer i annet kvartal av 1954. Det blir muligens en mindre nedgang i prisene på fisk, meieri- og fjærkreprodukter. Markedet for spise-fiskeprodukter ventes å holde seg forholdsvis stabilt. Da visse sorter vil bli produsert i betydelige kvantiteter i annet kvartal ventes det vanlig sesongbetont prisnedgang, muligens med ustødig marked, mens markedet for andre sorter ventes fast eller stramt med jevne priser.

Nederlandsk statsstøtte til havfiske.

Det nederlandske telegrambyrå har sendt ut følgende mel-ding datert IJmuiden den 4. mai:

«En forsøksserie med statsstøttede fiskerier på fjerntliggende fiskebanker som nylig ble foretatt av nederlandske trålere svarte ikke til forventningene. Den siste reise i denne serie ble avsluttet i dag da tråleren «Yvonne» som hadde bedre fangster en de øvrige trålere, kom tilbake. Salget av fisken innbrakte fl. 39 000, som stort sett dekket toktets utgifter, noe som man ikke kan si om de øvrige turer.

Eksperimentet med fisk fra IJmuiden på fjerntliggende ban-ker vil foreløpig bli innstilt når det gjelder store båter, i påvente av nye forholdsregler.»

Jericho MEGAFON

sikrer kontakten

Jericho er en bærbar elektrisk megafon, som drives av fire flate lommelyktbatterier, uten ytre tilbehør eller løse led-ninger. Den er lett å håndtere og kan benyttes over alt hvor man ønsker forsterket tale.

Eneforhandler for Norge:

NORSK MARCONIKOMPANI A.S
OSLO BERGEN

Ilandbrakt fisk til Måloy og omegn i tiden 1. januar 15. mai 1954.

Fiskesort	Mengde	Anvendelse			
		Ising og frysing	Salting	Henging	Fiskemel
	tonn	tonn	tonn	tonn	tonn
Torsk	131	131	—	—	—
Sei	1 298	797	9	492	—
Lange	55	36	19	—	—
Brosme	80	67	13	—	—
Hyse	25	25	—	—	—
Kveite	2	2	—	—	—
Rødspette	—	—	—	—	—
Skate	3	3	—	—	—
Annen fisk	1	1	—	—	—
Størje	—	—	—	—	—
Håbrann	—	—	—	—	—
Pigghå	5 022	5 005	—	—	17
Hummer	—	—	—	—	—
Reker	5	5	—	—	—
Krabbe	—	—	—	—	—
I alt	6 622	6 072	41	492	17

Fisk brakt i land i Møre og Romsdal fylke i tiden 1. januar — 8. mai 1954.

Fiskesort	Mengde	Anvendelse				
		Ising og frysing	Salting	Hermetikk	Henging	Fiskemel
	tonn	tonn	tonn	tonn	tonn	tonn
Torsk	631	587	8	36	—	—
Sei	3 725	1 696	1 356	66	604	—
Lyr	103	86	—	17	—	—
Lange	84	49	30	1	4	—
Blålange	1	—	1	—	—	—
Brosme	155	77	42	1	35	—
Kveite	330	323	—	7	—	—
Høyte	27	27	—	—	—	—
Rødspette	5	5	—	—	—	—
Mareflyndre	—	—	—	—	—	—
Uer	1	1	—	—	—	—
Skate og rokke	51	51	—	—	—	—
Annen fisk	45	41	2	1	1	—
Håbrann	60	60	—	—	—	—
Pigghå	877	877	—	—	—	—
Makrellstørje .. .	20	20	—	—	—	—
Hummer	2	2	—	—	—	—
Reker	33	33	—	—	—	—
Krabbe	—	—	—	—	—	—
I alt	6 150	3 935	1 439	129	647	—
Herav til:						
Ålesund	3 485	1 934	1 378	—	173	—
Kristiansund N.	486	486	—	—	—	—
Smøla	42	29	—	—	13	—
Bud—Hustad	96	61	14	—	21	—
Ona—Bjørnsund	264	255	1	—	8	—
Bremsnes	114	98	—	2	14	—
Haram	47	44	—	3	—	—
Søre Sunnmøre	1 025	478	45	124	378	—
Grip	180	140	—	—	40	—
Kornstad	411	410	1	—	—	—

Leverkvantum 2 958 hl.

Sir Louis Chick ny White Fish Authority-formann.

Sir Louis Chick, K. B. E. er blitt utnevnt som formann i White Fish Authority etter admiral Sir Robert Burnett, G. B. E., K. C. B., D. S. O., L. D., som vil trekke seg tilbake fra 1. september i år.

Sir Louis Chick har i 22 år vært tilknyttet Sudans regjering, har ennvidere vært rådgiver i finansspørsmål for Nigerias regjering og er for tiden i ferd med å utføre et oppdrag i Malaya på vegne av International Bank of Reconstruction. (The Fishing News 7. mai).

Besøkende ombord i „Fairtry„

Nedenstående gjengis fra «The Fishing News» for 30. april:

På tirsdag var et utvalgt selskap omfattende rederiets direktører med familier, representanter for Scottish Home Department, representanter for andre regjeringsdepartementer, representanter for forskjellige bransjer innen fiskerieringen inkl. franske trålerredere samt medlemmer av den tekniske presse,

rederiets og verkstedets gjester ved en omvisning ombord i «Fairtry».

Selskapet ble delt i tre partier, som hvert ble ført rundt på skipet under ledelse av to eksperter.

Selskapene ble først vist akterut på skipet, hvor fangstinnretningen, som skiller seg ut fra ethvert annet skips, er plassert. Den store tunnel i akterenden fengslet de fleste, likedan de sammenslagbare dørene, hvor gjennom fisken finner veien til fabrikkdekkeet.

Hodekappings-, filterings- og trimmingsmaskinene ble også demonstrert tillikemed de metoder for frysing, glasering og pakning som skal anvendes. Med hensyn til frysingen har man tatt i bruk mange av de resultater eksperimenter ved Torry Research Station har ledet til.

Det ble opplyst at «Fairtry» har en kapasitet på 550 tonn filet, hvilket vil si at fartøyet må ta fangst på 1100 à 1200 tonn fisk før den kan vende stevnen hjemover med full fangst.

Man regner også med å produsere ca. 110 tonn fiskemel pr. tur.

De besøkende besø også fiskemelanlegget og skipets tran- og oljeutvinningsanlegg.

Et besøk i maskinrommet med dets innviklede maskineri imponerte de fleste. Det ble sagt at maskineriet er så kraftig at det under de fangstmessige prøver med fartøyet forbauset flere av de observatører som var med.

Det ble også avlagt besøk i lugarer, messer etc. for fiskearbeiderne ombord, samt i offiserenes og mannskapets kvarter. Man undret seg over den omsorg som var blitt utfoldet for å gjøre alt så komfortabelt som mulig for dem som seiler med dette enestående skip.

Den rommelige bro og dens mange instrumenter for sikker navigasjon ble livlig kommentert av de besøkende, som komplimenterte rederiet både med dets tiltakslyst og med å ha bestilt et så fremragende skip samt verkstedet med å ha bygget det. Det ble gitt uttrykk for håp om at «Fairtry» ville vise seg å bli en suksess.

«Fairtry» befinner seg nå på fangstfeltene ved Newfoundland.

Stor plan for India.

United States har ifølge en inngått avtale med India i begynnelsen av april stillet \$ 550 000 til disposisjon for gjennomføring av et prosjekt for modernisering og utvidelse av de indiske hav- og innlandsfiskerier.

Den indiske stats andel i prosjektets kostende blir 2 834 000 rupees.

Denne felles plan omfatter utnyttelse av innlandsområdenes fangstytende muligheter, bedre lagringsplasser, mekanisering av fiskefartøyer, undervisningsplaner og forskningsarbeid.

United States bidrag på \$ 550 000 skal brukes til betaling av utstyr innkjøpt fra utlandet, forsyninger og tjenesteytelser samt transportomkostningene til India. (The Fishing News 7. mai).

Tre nye fiskerilover i USA.

Det er blitt fremlagt 3 lovforslag i House of Representatives i USA, som er make i form og har samme hensikt som det forslag som ble fremlagt i Senatet og ble støttet av 30 senatorer og var beregnet på å hjelpe fiskerieringen ved å påby at 30 pst. av tollinntektene på importerte fiskeprodukter skal benyttes til fremme av bruken av den hjemlige fisk.

Kongressmennesenes understøttere har berettiget håp om at

loven skal bli vedtatt, og det fremholdes at den nye lov vil løse mange av de problemer som møter næringen.

Loven gjør 4 millioner dollars årlig tilgjengelig for fiskeriundersøkelser — penger som nå brukes til landbruksundersøkelser, og stammer fra en del av de tollinntreder som tilflytter statskassen fra importert fisk. (The Fishing News 7. mai 1954).

Sildedriving i de hvite seils dager.

Nedenstående gjengis fra «World Fishing»s maiutgave og er skrevet av Edgar J. Marsh, M. S. N. R., som første artikkel i en ny serie: «Fishing Vessels Through the Centuries»:

«En noen dager gammel sild, som ligger på disken i fiskebutikken med bleket risp og glansløse øyner ser ikke ut til å ha kunnet forvalde epokegjørende forandringer i verdenshistorien. Likevel har denne betydningsløse fisken ført til fremgang og fall for samfunn og nasjoner, og har vært hovedårsaken til sjøkriger.

Meget av rikdommen til de engang overmåte mektige Hanscaterbyer stammet fra fangsten av uhyre stimer som det myldret av i báltiske farvann inntil 1425, da de plutselig forsvant og brakte mangen borger til ruin. Senere nådde Holland opp til å bli en sjømakt av rang, fordi denne flyktige fisken ble funnet på havet rundt Shetland og nedover langs Skotlands og Englands østkyst. I århundrer var hollenderne eneinnhavere av den vellykte saltingshemmelighet — perfektionert av van Beukels fra Biervliet — død 1386. Deres lakesaltede sild ble eksportert over hele den siviliserte verden. Vår misunnelse over denne suksess var en av årsakene til den engelsk-hollandske krigs utbrudd i det 17. århundre. Den førte til tilbakegang for det hollandske sildefiske, som mer og mer kom over på engelske og skotske fiskeres hender.

Under den romerske okkupasjon av England ble denne fisk fanget utfor Yarmouth, og opptegninger viser at visse klostre betalte forpakkingsavgiften til sine overherrer i saltet sild. Små åpne robåter, som satte et enkelt skverseil (råseil) når vinden var fordelaktig, ble brukt inntil de bred-baugede, tremastede «busser», som var av hollandsk opprinnelse, kom i bruk. Hollenderne hadde for øvrig en flåte på over 2000 «busser» i midten av det 17. århundre. Hollenderne laget de første drivgarn i Hoorne tidlig i 1400-årene og var overlegne i hver gren av næringen. Sjøklar kostet hver buss om lag £ 800. Skrog, rigg og seil kom på vel £ 300, og en garnlenke vanlig på 50 garn hvert 30 yards langt og 14 yards dypt krevet det meste av resten. Store flåter av disse noe klumpede fartøyer samlet seg under eskorte av en man-of-war på Bressay Sound ved Shetlandsøyene tidlig i juni og fisket begynte St. John's Day. Skippere og loser hadde måttet sverge sin dyreste ed på å overholde de strenge regler som var blitt fattet. Bussene arbeidet seg langsomt sørover og fulgte stimenes bevegelser. Garna ble satt i mørkningen, formast og stormast ble senket og trekningen begynte ved daggry. Silden ble sløyd øyeblikkelig og grundig saltet, dernest sortert etter størrelse og kvalitet og tilslutt pakket i tønner merket med fangstdataoen. Bussene mottok nye forsyninger og rekvisita fra hurtigseilende fartøyer såkalte «jagers», som også førte de fullpakkede tønnene med tilbake til Holland, hvor silden ble behandlet på ny og forsynt med de enkelte kjøpmenns egne merker. Denne om-behandling ble vaktet med den største hemmelighetsfullhet. Det ble saltet over 1 million tønner årlig, 40 000 mann var beskjeftiget i fisket og fraktingen og titusener på landjorden. Omsetningen innenlands skjedde ved hjelp av pakkhester og vogner.

Lignende fartøyer ble snart tatt i bruk av våre fiskere og typen ble bibeholdt helt frem til de berømte tremastede Yar-

Ilandbrakt fisk i Troms i tiden 1. januar--15. mai 1954.

Fiskesort	Mengde	Anvendelse			
		Ising og frysing	Saltning	Henging	Hermetikk
	tonn	tonn	tonn	tonn	tonn
Torsk	764	171	115	478	—
Skrei ¹⁾	5 219	1 487	3 305	427	—
Sei	336	326	2	8	—
Brosme	577	5	1	571	—
Hyse	1 352	1 248	2	102	—
Kveite	123	123	—	—	—
Blåkveite	—	—	—	—	—
Flyndre	11	11	—	—	—
Uer	722	722	—	—	—
Steinbit	198	198	—	—	—
Makr.størje	—	—	—	—	—
Annen	21	4	—	17	—
Reker	145	56	—	—	89
I alt	9 468	4 351	3 425	1 603	89

¹⁾ Tran 2339 hl. Lever 176 hl. Rogn 2208 hvorav iset 974 hl, saltet 1234 hl.

Fisk brakt i land i Finnmark i tiden 1. januar til 15. mai 1954.

Fiskesort	Mengde	Anvendelse			
		Ising og frysing	Saltning	Henging	Fiske-mel
	tonn	tonn	tonn	tonn	tonn
Torsk	18 915	3 636	6 636	8 643 ¹⁾	—
Hyse	7 176	4 306	55	2 815	—
Sei	280	58	17	197	8
Brosme	346	—	—	346	—
Kveite	262	262	—	—	—
Blåkveite	270	270	—	—	—
Flyndre	71	71	—	—	—
Uer	1 594	1 594	—	—	—
Steinbit	1 081	1 081	—	—	—
I alt	29 995	11 277	6 708	12 001	8

Lever 18 358 hl. Utvunnet damptran : 7 380 hl. Rogn 1 859 hl, iset 688 hl, saltet 1 171 hl. ¹⁾ Herav rotskjær 82 tonn.

mouth-loggere fra begynnelsen av det 19. århundre. På grunn av de stadige forbedringer i båtbyggingens kunst, kunne deres linjer neppe bli bedre. En gradvis utvikling hadde ført til forandring fra råseil til «dipping lugs» — en rigg som ble foretrukket av de fleste fiskere fordi den krevet et minimum av rigging, og fordi seil og rær lettvis kunne stues unna når drivingen foregikk. Den vesentlige drawback var at det var nødvendig å fire (or dipping) seilet hver gang båten skulle tørne for dernest å hive det opp på lesiden av masten på ny. (Seilet ser ut som et gaffelstorseil med gaffelræn festet til mastetoppen med ca. to tredjedel aktenom og en tredjedel forenom masten — altså en kombinasjon av fokk og storseil). Toppseil ble ført. Disse

loggerne hadde klinkbyggede skrog, som kostet £ 300 til 550. Lengden var 50–60 fot og bredden opptil 19 fot 6 tommer.

Garna ble laget av hamp, håndspunnet og snodd til tråd og bunnet av kvinnene til smale strimler såkalte «lints» (bolker), hvis lengde varierte fra 15 til 21 yards. Disse «lints» ble sammensatt den ene over den andre. Det øverste kaltes «hoddy», det nederste «deepyne» og garnet var 3 til 4 «lints» dypt. To sammenfestede garn kostet i barket stand klart til bruk 63 shilling. Det medgikk 27 bushels ekebark til barking av 80 til 90 garn, hvorav fjerdeparten ble fornyet hvert år, fordi fibrene snart råtnet under sjøvannets påvirkning: Øvre delen av garnet kaltes «the back», nedre del «the foot» eller «sole» og begge ender «the heads» (overtelne, undertelne og bryst). Overtelnen ble festet med mellomrom på et par tommer ved hjelp av korte tauer (såkalte «norsals») til korktelnen — et lettere dobbelttau tredd gjennom 70 til 80 stykker kork, som ga tilstrekkelig oppdrift til å holde overtelnen opp. Hvert garn ble festet «Head» til «head», syv i en varp (warp), som atter ble knyttet sammen til en lenke (train, fleet or drift of nets) av samlet utstrekning på over en engelsk mil. Denne garnlenken ble festet med liner kallet «seizings» (stjerter) til en 7 til 7½ toms hampekabel (warp), som på sin side ble båret oppe av kagger eller seilduksblåser påsatt med de såkalte «strops» (kaggetau eller kaggelag), hvis lengde også anga dybden på hvilken garna skulle stå i sjøen. Undertelnen hang fritt.

I 1723 var prisene for garnmakeri på Isle of Thanet følgende: Spinning 2 d. pr. pund, trådslaging 1 d., binding av garnet 3 dybder pr. «awlne» 1 d. En «awlne» var et fransk mål motsvarende 5 fot og 7 tommer og 30 «awlne» utgjorde to garn. Lengdene på garna og de tekniske navn varierte fra sted til sted og et merkelig trekk i fisket var at englenderne alltid satte et ujevnt antall garn, skottene alltid et jevnt.

Tidlig i 1900-årene oppfant en arbeidsmann, som kjempet som soldat ved Waterloo en vevstol, som han forbedret gradvis, hvormed det kunne veves garn av amerikansk bomull, og dette revolusjonerte drivgarnfisket fullstendig. Det er interessant å merke seg at en del av disse håndvevene fra tidlige tider fremdeles er i bruk med en kapasitet, under dyktig betjening, som nesten kan måle seg med de moderne automatiske maskiners. Bomullsgarn var lettere, tøyeligere og langt mer fiskelige enn hampegarn, og det gikk ikke lenge forinnen fabrikkene i Musselburgh i Skottland og Bridport i Dorset tok til å produsere stykker som var 60 yards lange og 9 til 10 yards dype. Hvert stykke bestod i to garn à 30 yards, montert som hampegarna, først innsatt med linolje og dernest kokt i barkeekstrakt. Da bomull var meget lettere enn hamp ble det nødvendig å benytte kabelaen under lenken slik at denne ble holdt loddrett i sjøen mot over med hampegarn. Det ble festet under med stjerter av 1½ toms manilla, 5 til 6 favner lange. Kabelen av 3½ til 4 toms manilla innsatt med Stockholms- eller kulltjære var ryggraden i hele garnlenken, som ble holdt flytende ved hjelp av boyer på overflaten.

I 1830-årene førte loggerne 61 til 91 hampegarn, i 1880-årene fra 80 til 130 bomullsgarn — overtroen i forbindelse med antallet av garn som ble satt var i tilbakegang.

De tremastede loggers popularitet begynte å svinne omkring 1840-årene. Den videre utvikling vil bli beskrevet senere.»

Ny litteratur i Fiskeridirektoratets bibliotek.

Berg, Sten E.: Förhållandet mellan laxfångsterna i havet och i älvarna. (Sv. fiskeritidsskr. 1954, 38)..

Borgan, Bjarne: Land som døyr. [Folkeflytting fra fiskevær]. (Me'a 1954, nr. 3, 9–14).

STATENS FISKARFAGSKOLER

Nytt skoleår 1954.

Høvedsmannslinjen (fiskeskipperlinjen). Kurset tar til 1. september og varer 10 måneder ved de faste skoler på Aukra, i Bodø, i Florø, i Laksevåg ved Bergen og i Honningsvåg. Kurset fører fram til fiskeriekksamen og kystskipperekksamen av 1. klasse. Dessuten gis undervisning i radiotelefoni. Det kreves attest for minst 24 måneders fartstid på dekket fartøy etter fylte 15 år med deltakelse i fiske, attest på festsatt skjema for fargesans, syn og hørsel og de attester som er nevnt nedenfor.

Kokkelinjen. Ved fiskarfagskolen i Laksevåg, Florø og Honningsvåg tar nytt 5-måneders kokkekurs til 1. september f.k. Kursene tar sikte på utdanning av byssepersonell til fiskeflåten. Det kreves attest for fartstid på dekket fartøy etter fylte 15 år, praksis fra byssa og de attester som er nevnt nedenfor.

Motorlinjen. Ved fiskarfagskolen på Aukra begynner nytt 5-måneders motorkurs 1. august f.k. 1. september f.k. vil det bli satt i gang et nytt 5-måneders motorkurs ved fiskarfagskolen i Laksevåg og Honningsvåg. Kursene tar sikte på utdanning av motorpassere til fiskeflåten. For å bli opptatt kreves attest for minst 2 års fartstid på dekket fartøy med øvelse i behandling av motorer.

Ved alle tre linjer får elevene fritt opphold i internat og fri undervisning, og de får dekket sine reiseutgifter til og fra skolen. Lærebøkene må de betale selv. Plan og nærmere opplysninger får en ved å vende seg til skolene.

For alle tre linjene kreves dåps- eller fødselsattest, vitnesbyrd fra folkeskolen, vandelsattest fra lensmannen eller annen offentlig myndighet og vanlig helseattest.

Plan og nærmere opplysninger får en tilsendt ved å henvende seg til skolene.

Søknad om opptakelse sendes vedkommende skole innen 30. juni f.k.

Brandt, A. v.: Probleme um Einschiff-Schwimmschleppnetze. (Fischwirtschaft 1954, 56–58).

— Schaumstoff-Schwimmer in der Seefischerei. (Fischwirtschaft 1954, 35–37).

Claussen, P. Andr.: Skattespørsmål for fiskere. (Me'a 1954, nr. 3, s. 5–6).

Dannevig, Gunnar: Hvor gyter brislingen? (Tidsskr. f. hermetikkind. 1954, 175–177).

Dreosti, G. M.: Fish flour for human consumption. (Ann.rep. Fish-ind. res. inst. Cape Town 6, s. 25).

Jensen, Kjell W.: Studier av fiskebestander, 2. Metoder til å studere størrelsen av fiskebestander. (Jeger og fisker 1954, 98–105).

Klungesøyr, M. [m. fl.]: Lagringens innflytelse på fordelingen av protein og B-vitaminer mellom presskake, limvann og blodvann. (Meld. SSF 1954, 26–38).

Fiskerinæringen i Marokko.

Innenfor rammen av utnyttelsen av Marokkos naturrikdommer utgjør havfiskeindustrien av en de viktigste næringsveier.

Den store rikdom og variasjon av spiselige fiskearter som finnes i de tilstøtende hav utenfor en kystlinje på tusen kilometer er vel kjent.

Marokkos geografiske beliggenhet, forholdsvis nær Mauritanias rike fiskebanker og for øvrig berørt av de store sesongtilsig av tunfisk, er også av avgjørende betydning for landets fremstående stilling innen fiskeindustrien.

Protektoratet bør trekke så store fordeler som mulig av en slik gunstig posisjon og ikke la seg sidestille på dette område av enkelte fremmede fiskeflåter, hvis aktivitet allerede er for meget begunstiget av de juridiske rettsregler vedkommende de marokkanske hav.

Disse alminnelige betraktninger gjelder like meget begge de to store grener av det lokale fiske: havfisket og det såkalte industrielle fiske.

Det førstnevnte drives som trålerfiske på de store dyp som strekker seg over en stor del av den marokkanske kontinentale sjøbunn. Selv om tilstanden på disse dyp nødvendigvis er alvorlig beskyttelse, som for øvrig er blitt forsterket innen territorialfarvanet (11,1 km), gir den ikke desto mindre muligheter for et utbytteriikt fiske mellom 37 og 55 km fra kysten, av spesielt verdifulle fiske- og skaldyrsorter (tungeflyndre, knurr, rouget, hysing, pageot, reker etc.).

Med hensyn til de uhyre reserver i de mauritanske farvann, som en tråler av stor tonnasje kan nå fram til fra Casablanca på mindre enn syv dager og fra Agadir på fem eller seks dager kjenner man ennå ikke med sikkerhet hvilket virkelig omfang disse har.

Til tross for de gunstige forhold som andre sjøland kan misunne Marokko, er utbyttet av havfisket ennå meget beskjeden, selv om det er øket betraktelig (15 000 tonn i 1952 til en verdi av omkring 1100 millioner francs mot 7000 tonn i 1939).

Det kan ikke bestrides at hvis Marokko eide en trålerflåte som var bedre tilpasset, både hva styrke og kvalitet angår, til de muligheter som finnes for denne gren av fisket, og hvis disse trålere var bemannet med et kyndigere mannskap, kunne det nåværende kvantum av «havfisk» som utskipes fra Casablanca med letthet fordobles.

En sådan produksjon på ca. 30 000 tonn burde kunne finne sin første prinsipale avsetning gjennom en utvidelse av det innenlandske marked, det lokale forbruk av fisk utgjør for tiden mindre enn 2 kg pr. innbygger pr. år og Marokkos befolkning vokser med 100 000 personer hvert år. Det er kjent at utsiktene for å skaffe til veie tilstrekkelige kjøttforsyninger i fremtiden vil bli et meget alvorlig problem; man bør derfor være oppmerksom på den rolle som fisk vil kunne komme til å måtte spille som fødemiddel til erstatning for kjøtt. Også forsendelsene til utlandet, spesielt av frossen fisk, som for tiden ikke overstiger 1000 tonn pr. år, kunne utvides betraktelig.

Ikke desto mindre, og til tross for disse interessante perspektiver, er det ubetinget det «industrielle fiske» som virkelig forsvare den tidligere formulerte påstand om landets naturrikdom på dette felt. Resultatene av dette fiske verdsettes til 103 000 tonn til en avskjinningsverdi på omtrent 1½ milliard francs i 1952.

Spesialister på området har gjentatte ganger forklart de naturvitenskapelige årsaker til at de marokkanske kyststrekninger utgjør et spesielt gunstig oppholdssted for de arter (som sardiner, ansjos etc.) som er mest alminnelig benyttet av hermetikkindustrien. Størrelsen av fangsten av sardiner i 1950 og

1952 (mer enn 100 000 tonn mot 24 000 tonn i 1939) bekrefter dette synspunkt og man mener at denne tonnasje kunne tredobles uten å skade fiskebestanden.

Det overlates til representanten for den marokkanske delegasjon ved «underkommisjonen for foredlede produkter» å utrede hvordan stillingen er med hensyn til de industrier som er knyttet til fisket (hermetikkfabrikker, fabrikker for biprodukter, fabrikker for nedsaltning), å antyde deres nåværende produksjon (omkring 2 millioner kasser sardiner til en omtrentlig verdi av 8 milliarder francs) og å verdsette deres fabrikkasjanspotensiell, og samtidig å fremstille de nåværende og fremtidige problemer (organisasjonen av disse industrier, spørsmålet om å holde fabrikkasjansprisene nede, avsetningsmarkeder). Man vil bare gjøre oppmerksom på at globaltonnasjen i 1952 på 100 000 tonn sardiner, utskipt sammen fra alle Protektoratets havner (Safi alene i alt 52 000 tonn og Agadir 30 000 tonn) fordeler seg på følgende måte

Havfisk lokalt	1 600 tonn
Eksport	4 200 »
Hermetikk	62 000 »
Saltet fisk	2 000 »
Biprodukter	31 200 »

Foruten at den store røde tunfisk regelmessig hver vår siger inn over bankene som grenser inn på den nordligste del av den marokkanske kyst, finnes det i det marokkanske farvann tallrike arter av makrellfisk (hvit tunfisk, makrell etc.) som enten oppfiskes med tunfisknot (fangsten av rød tunfisk fra Moulay bou Selham kom i 1950 opp i 1300 tonn) eller fra båter (2800 tonn omtrentlig utbytte i 1952). Det eksisterer ennå ikke noe virkelig spesialisert utstyr for dette slags fiske, som dog gir meget interessante perspektiver om ikke annet så i forbindelse med den komplementærvirksomhet som det vil være i stand til å skaffe den lokale hermetikkindustri.

Endelig minnes det om at det på kyststrekningen av den spanske sone av Marokko finnes en stasjon for fangst og tilberedning av hval; dette initiativ ville med fordel kunne tas i den franske sone. Likeledes vil innsamlingen av sjøalger kunne gi interessante resultater.

Etter denne hurtige oversikt over de resurser og de muligheter som fisket byr på i Marokko, skal det tilføyes en oversikt over de hjelpemidler som denne industri nå disponerer over.

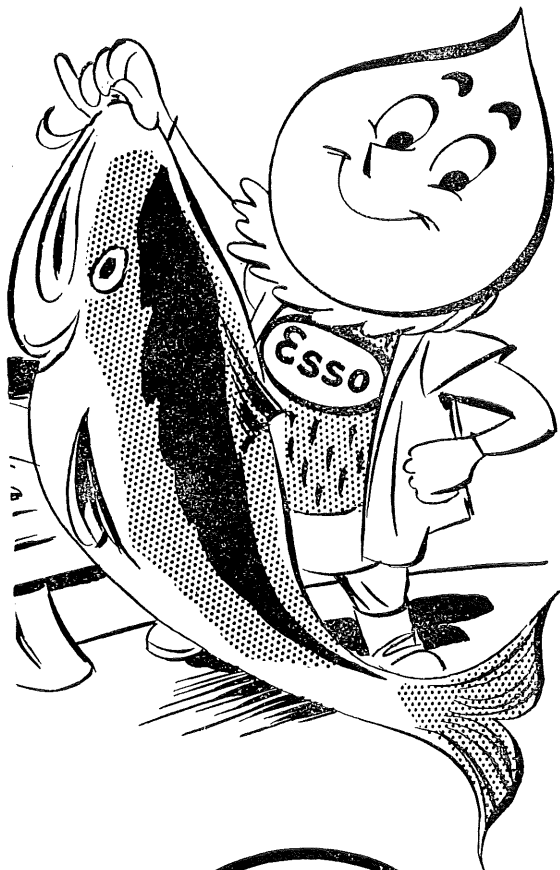
Målene med utstyrprogrammet er nettopp å rette på de feil og å dekke de utilstrekkelige som denne undersøkelse etter hvert vil bringe for dagen, hva enten det gjelder fangstmateriellet, mannskapet, arbeidsmetoden, fiskeioppsynet eller sikkerheten i denne produksjonssektor.

Fiskeutstyret.

Trålerutstyret består for tiden av 37 fartøyer med en tonnasje på i alt 2919 tonn, hvorav 3 trålere av stål som opererer på kysten av Mauritania (2 på 380 tonn forsynt med en fryseinneinretning, og en på 150 tonn), 22 av disse enheter er bygget før 1945.

Det mest alminnelige trålerfartøy, av tre, for det lokale fiske overstiger vanligvis ikke 75 tonn med en motor på under 200 hestekrefter, hvilket utvilsomt er utilstrekkelig for en rentabel drift og for å tillate trålerfiske på dyp fra 200 til 300 m. Derfor har man foreslått to prototyper, den ene på 21 m (100 tonn og 250 hestekrefter), den annen på 26 m (150 tonn og 350 hestekrefter), hvorav den siste varierer mellom treskrog og stålskrog. Man regner med at ca. 50 enheter av disse kategorier i løpet av

MR. ESSO ANBEFALER

MOTORLUB HD

- ★ Løser opp forbrenningsrester
- ★ Beskytter lagrene mot tæring (korrosjon)
- ★ Holder motoren ren
- ★ En kvalitetsolje som har fulgt med i utviklingen

10–12 år vil komplettene og øke den nåværende flåtes effektivitet.

Derimot har man ikke ansett det ønskelig å støtte forslaget om «sardin-trålere» som har vist seg dårlig egnet for begge slags fiske. Man regner at man for tiden har 65 fartøyer av denne type (2244 tonn), som i virkeligheten nesten utelukkende arbeider med sardinfiske.

Endelig synes det å være under overveielse i samarbeid med fremtidige mauritanske fiskeeksportører å øke antallet av trålerfartøyer med fryseinnretninger med opptil et halvt dusin enheter.

Hvis man heri inkluderer de 65 sardin-trålere, består Protektoratets industrielle fiskeflåte for tiden av 342 trefartøyer med motor (hvorav 34 med bensinmotor) med en samlet tonnasje på 6900 tonn. Man kan rundt regnet verdsette produksjonskapasiteten av denne flåte til 120 000 tonn, mens man ville kunne disponere over ca. 200 000 tonn fisk ved å imøtekomme alle forbruksbehov (som for øyeblikket er redusert til det halve) fra hermetikkfabrikkenes og biproduktfabrikkenes side. I virkeligheten oppfyller disse siste ikke betingelsene for en rasjonell og økonomisk drift, til tross for at de ikke er av eldre dato; 179 av dem er bygget etter 1945 (utilstrekkelig aksjonsradius, mangel på installasjoner for konservering av fisken ombord, dårlige boligforhold for mannskapet etc.).

Med hensyn til de enheter som skal bygges innen rammen av moderniseringsprogrammet, vil de nødvendigvis komme til å bli prototyper (en på 18 m 100 hk) en på 16 m (150 hk) og en på 20 m med enten tre- eller stålskrog (200 hk)), som er blitt utvalgt med den aller største omhu.

Det gjenstår å komme med forslag om spesialbåter for tunfisket eller rettere sagt sardin-tunfisk-fisket, idet disse to fiskegrenene synes å kunne forenes.

Realisasjonen av et så vidstrakt program vil komme til å strekke seg over ca. 12 år. For så vidt angår den 4-årige plan 1953–56, er utgiftene til den nødvendige investering kalkulert til rundt regnet 900 millioner francs, hvilket vil muliggjøre:

- a) omforming og bemanning av de 75 eksisterende fartøyer (for størstedelen sardinfiskebåter)
- b) bygging av ca. 15 trålerfartøyer av middels tonnasje og av ca. 20 sardin- og sardin-tunfisk-båter.

Det kan her innskytes at Protektoratets administrasjon allerede har etablert en finansiell og teknisk organisasjon som har til hensikt å begunstige anskaffelsen av fiskeutstyr ved et lånesystem på middelslang sikt (omdannelse) og på lang sikt (nybygging).

Disse forskudd er godkjent av bankierinstitusjonene. Foruten de reelle sikkerheter (hypotek, assurance), som i alminnelighet forlanges av låntagerne, har Administrasjonen som ekstra dekning dannet et garantifond som står ansvarlig for beløp tilsvarende en tredjedel av det tilståtte lån. Disse transaksjoner vil også bli begunstiget ved rentelettelser, som vil bli belastet det alminnelige budsjett.

Man har også ansett det berettiget å anvende en sum på 300 millioner francs til «modernisering av fiskeflåten».

Det skal her likeledes fremheves at den organisasjon det her gjelder, er blitt komplettert ved opprettelsen av et «Kontor for modernisering av fisket». Denne organisasjon samarbeider med en skipsarkitekt, som allerede har fremlagt forslag om prototyper for sardinfiskebåter og for trålerfartøyer, hvis særegenheter har vært forelagt for en «Teknisk Komite» som for størstedelen er sammensatt av representanter for de interesserte yrker.

Sluttelig skal bemerkes at den spesielle form for kreditt som er omtalt ovenfor, bare er forbeholdt prosjekter som har en

virkelig teknisk interesse og som er godkjent av nevnte komite.

Andre lånesøkere kan henvende seg med søknad om vanlig hjelp til Crédit Maritime Hypothécaire. Denne institusjon, som allerede er gammel, har inntil nå vært lite påaktet.

Søknader om støttelån på kort sikt eller «sesonglån» er likeledes holdt utenom denne «kreditt for modernisering», men Administrasjonen har til hensikt å gjøre den slags transaksjoner lettere for de organisasjoner som samarbeider med rederiene.

Effektiviteten av et slikt program for tilpassing og fornyelse av fiskeflåten ville bli uvisst hvis man ikke samtidig viste en tilsvarende interesse for det viktige problem som den profesjonelle utdanning av de lokale fiskere reiser.

Det er et kjent faktum at marokkanerne like til det siste har vist liten lyst på sjøyrket. Selv midt blant kystbefolkningen, som teller ca. 2 til 3000 «barcassiers» og fiskere, viser det seg hverken yrkesstolthet eller arvelige anlegg for sjøyrket.

Som resultat av en siden 1946 sterkt øket etterspørsel etter marokkansk arbeidskraft både med hensyn til handel og fiske, utgjør den faktiske lokale maritime arbeidsstokk nå mer enn 10 000 mann, hvorav 9000 fiskere, og av disse for øyeblikket 8200 marokkanere. Mesteparten av de siste er elementer med uhyre svak profesjonell dyktighet og blottet for slike uunnværlige moralske egenskaper som bl. a. forståelsen av disiplin. Rekrutteringen til de høyere stillinger (skippere, mekanikere, spesialister) er også vanskelig, på grunn av utilstrekkelige tekniske kunnskaper og de innfødtes mangel på almindennelse. Det er følgelig rettet en vidstrakt appell til utenlandske sjøfolk (spaniere og portugisere), hvis samarbeid med de marokkanske elementer dog ofte fører til stridigheter.

Spørsmålet om den profesjonelle utdanning er — og med god grunn — gjenstand for stadig bekymring fra Protektoratets regjerings side.

Bortsett fra en liten skole som ble stiftet i Casablanca i 1930, som kunne utdanne ca. 15 sjøgutter årlig, eksisterte det til for ganske nylig ikke noe spesialtablissement for unge marokkanere som ønsket å bli navigatører eller fiskere.

Det program som er utarbeidet i denne forbindelse innebærer opprettelsen av tre skoler for lærlinger i sjømannsyret, i Casablanca, i Safi og i Agadir, som vil kunne motta i alt 800 elever (hvorav ca. 100 i internat) og som vil være i stand til å utdanne årlig ca. 200 lærlinger for dekk og maskin. For øvrig organiseres kurser for perfektionering av kandidater til stillinger som skippere og mekanikere på fiskefartøiene. Endelig skal etablissementet i Casablanca opprette en teknisk maritim skole for forberedelse til en elementær eksamen for den marokkanske handelsflåte (kapteiner på kysthandelsskip, maskinmestre, skippere på mindre skip, radiotelegrafister).

Det beløp på 250 mill. francs som er oppført på den fireårige plan for 1953—56 omfatter:

- 1) utstyrmateriell for sjømannsskolen i Agadir (250 elever) som nylig er opprettet, og driften av et internat.
- 2) byggingen av etablissementet i Casablanca, som samtidig skal omfatte den nye lærlingskole (300 elever) og den fremtidige tekniske sjøfartsskole.
- 3) bygging av en lærlingskole i Safi i likhet med skolen i Agadir.

Det skal ennvidere gjøres oppmerksom på at praktiske kurser

Fortsettes side 252.

DRAMMENSJERN-
STØBERI & MEK. VERKSTED

DRAVN KONTAKTFRYSER
for direkte fordampning - kapasitet 8 tonn filet pr. døgn

Norges utførsel av sjøprodukter fra 1. januar til 1. mai 1954 og i uken som endte 1. mai.

250

Nr. 20, 20. mai 1954.

TOLLSTEDER	Fersk sild i alt	Fersk storsild	Fersk vårsild	Fersk forfangst-sild	Fersk feit- og nord-sjøsild	Fersk brisling og småsild	Frossen sild i alt	Frossen storsild	Frossen vårsild	Frossen forfangst-sild	Frossen feit- og nord-sjøsild	Frossen brisling og småsild	Fersk fisk i alt	Fersk torsk	Fersk sei	Fersk hyse	Fersk kveite	Fersk flyndre	Fersk makrell	Fersk laks
	Stat.nr. 031 01.01-05	Stat.nr. 031 01.01	Stat.nr. 031 01.02	Stat.nr. 031 01.03	Stat.nr. 031 01.04	Stat.nr. 031 01.05	Stat.nr. 031 01.06-11	Stat.nr. 031 01.06	Stat.nr. 031 01.07	Stat.nr. 031 01.08	Stat.nr. 031 01.09	Stat.nr. 031 01.11	Stat.nr. 031 01.12-41	Stat.nr. 031 01.12	Stat.nr. 031 01.13	Stat.nr. 031 01.14	Stat.nr. 031 01.22	Stat.nr. 031 01.25	Stat.nr. 031 01.28	Stat.nr. 031 01.33
	tonn	tonn	tonn	tonn	tonn	tonn	tonn	tonn	tonn	tonn	tonn	tonn	tonn	tonn	tonn	tonn	tonn	tonn	tonn	tonn
Fredrikstad	350	—	—	—	—	350	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—
Oslo	57	—	57	—	—	—	1	—	1	—	—	—	29	18	6	2	2	1	—	—
Kristiansand S ..	14	—	—	14	—	—	—	—	—	—	—	—	45	—	—	—	—	—	—	—
Egersund	—	—	—	—	—	—	87	—	87	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—
Stavanger	19	—	9	10	—	—	1 861	1 340	521	—	—	—	69	6	—	22	—	2	—	—
Kopervik	—	—	—	—	—	—	339	264	75	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Haugesund	3 931	—	3 931	—	—	—	2 025	1 212	813	—	—	—	17	—	—	1	—	1	—	—
Bergen	4 681	1 483	2 838	328	—	32	6 384	5 108	1 209	67	—	—	3 560	1 129	708	171	63	72	—	—
Florø	9 820	7 282	2 399	139	—	—	293	293	—	—	—	—	24	—	—	—	—	—	—	—
Måløy	1 7882	12 085	5 630	167	—	—	2 040	1 838	59	143	—	—	1 273	7	—	5	4	5	—	—
Ålesund	10 671	4 657	5 804	210	—	—	7 235	4 702	1 248	1 285	—	—	425	105	2	157	29	3	—	—
Molde	13	—	13	—	—	—	982	605	194	183	—	—	4	—	—	—	—	—	—	—
Kristiansund N ..	—	—	—	—	—	—	2 066	2 066	—	—	—	—	191	17	—	19	11	7	—	—
Trondheim	81	—	81	—	—	—	2 560	2 190	370	—	—	—	326	84	11	77	116	27	—	—
Bodø	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	38	1	—	1	27	7	—	—
Svolvær	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	219	13	—	129	18	28	—	—
Tromsø	41	—	—	—	30	11	—	—	—	—	—	—	389	94	13	90	141	16	—	1
Hammerfest	—	—	—	—	—	—	20	20	—	—	—	—	74	14	—	33	15	10	—	—
Vardø	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Andre	38	—	19	—	1	18	—	—	—	—	—	—	129	16	—	3	97	10	—	—
I alt	47 598	25 507	20 781	868	31	411	25 893	19 638	4 577	1 678	—	—	6 814	1 504	740	717	523	189	—	1
I uken*) ..	162	—	—	16	—	—	1 699	507	458	734	—	—	74	3	—	54	13	1	—	1

*) På grunn av korreksjoner og avrunding av tallene til nærmeste hele tonn vil summen av uketallene ikke alltid stemme med tallene for si alt. I essuten vil oppgavene fra noen av de nordligste poststeder på grunn av den sene postgang ikke være kommet inn ved ukessoppgjørets slutt. Utførselen blir i slike tilfelle ikke tatt med i uken, men kommer bare med i tallene hittil i år.

TOLLSTEDER	Fersk ål	Fersk skate og rokke	Fersk pigghå	Fersk håbrann	Fersk makrell-størje	Fersk rogn	Annen fersk fisk	Fersk filet i alt	Frossen filet i alt	Frossen torske-filet	Frossen seifilet	Frossen hysefilet	Annen frossen filet	Rund-frossen fisk i alt	Rund-frossen makrell	Rund-frossen laks	Rund-frossen makrell-størje	Annen rund-frossen fisk	Tørrfisk i alt	Klipp-fisk i alt
	Stat.nr. 031 01.35	Stat.nr. 031 01.36	Stat.nr. 031 01.37	Stat.nr. 031 01.38	Stat.nr. 031 01.39	Stat.nr. 031 01.41	031 01.15-21 23.26-27 29-32.34.40	Stat.nr. 031 01 01.42-56	Stat.nr. 031 01.88-99	Stat.nr. 031 01.88	Stat.nr. 031 01.89	Stat.nr. 031 01.91	Stat.nr. 031 01.92-99	Stat.nr. 031 01.57-87	Stat.nr. 031 01.74	Stat.nr. 031 01.78	Stat.nr. 031 01.85	031 01.57-73 .75-77.79-84 .86-87	Stat.nr. 031 02.11-18	Stat.nr. 031 02.21-25
	tonn	tonn	tonn	tonn	tonn	tonn	tonn	tonn	tonn	tonn	tonn	tonn	tonn	tonn	tonn	tonn	tonn	tonn	tonn	tonn
Fredrikstad	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Oslo	—	—	—	—	—	—	—	—	67	—	—	—	9	—	—	—	—	—	—	9
Kristiansand S ..	—	11	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Egersund	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Stavanger	—	8	8	—	—	—	—	23	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kopervik	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Haugesund	—	2	12	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Bergen	—	7	1 111	3	—	35	261	29	1 027	165	127	416	319	408	—	10	—	398	3 987	1 147
Florø	—	—	24	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7	—	—	—	7	—	—
Måløy	—	5	1 245	—	—	—	—	1	9	—	—	—	—	311	—	—	—	309	—	8
Ålesund	—	12	79	17	—	—	—	—	—	—	—	—	—	172	—	—	—	170	602	5 822
Molde	—	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kristiansund N ..	—	18	111	—	—	—	—	—	—	1 768	415	137	715	501	—	—	—	98	111	8 081
Trondheim	—	—	—	—	—	—	—	—	—	782	437	34	162	149	—	—	—	23	93	127
Bodø	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	398
Svolvær	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Tromsø	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hammerfest	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Vardø	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Andre	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
I alt	1	68	2 594	21	—	120	336	167	5 066	1 452	758	1 648	1 208	1 547	—	48	8	1 491	5 933	15 469
I uken*) ..	—	1	—	—	—	—	—	1	125	88	—	—	37	22	—	4	—	18	273	438

TOLLSTEDER	Saltet sild i alt	Saltet vårsild	Saltet storsild	Saltet feitsild og småsild	Saltet skjæresild	Saltet nord-sjøsild	Saltet islands-sild	Saltet brisling	Krydder-saltet sild	Krydder-saltet brisling	Saltet fisk i alt	Saltet rogn i alt	Røykt sild og fisk i alt	Hummer	Reker	Andre skalldyr	Hermetikk i alt	Sildmjøl	Fiske-mjøl	Tang-mjøl
	Stat.nr. 031 02.31-37	Stat.nr. 031 02.31	Stat.nr. 031 02.32	Stat.nr. 031 02.33	Stat.nr. 031 02.34	Stat.nr. 031 02.35	Stat.nr. 031 02.36	Stat.nr. 031 02.37	Stat.nr. 031 02.41	Stat.nr. 031 02.42	Stat.nr. 031 02.51-69	Stat.nr. 291 09.31-32	Stat.nr. 031 02.71-79	Stat.nr. 031 03.11	Stat.nr. 031 03.14	Stat.nr. 031 03.12.13 .15.16	Stat.nr. 032 01.11-70	Stat.nr. 081 04.11	Stat.nr. 081 04.12	Stat.nr. 081 09.17
	tonn	tonn	tonn	tonn	tonn	tonn	tonn	tonn	tonn	tonn	tonn	tonn	tonn	tonn	tonn	tonn	tonn	tonn	tonn	tonn
Fredrikstad	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	69	—	—	—
Oslo	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8	10	9	—	246	—	—	—
Kristiansand S ..	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	42	153	—	7	—	2	—
Egersund	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	20	—	4	4 384	—	—
Stavanger	10	—	—	10	—	—	—	—	—	5	1	239	90	71	54	—	5 795	4 552	40	—
Kopervik	2 614	58	2 437	22	—	—	97	—	4	—	—	—	—	—	46	—	19	722	—	—
Haugesund	5 658	80	5 001	10	—	—	567	—	14	—	—	17	25	—	10	—	471	18 729	—	—
Bergen	11 428	8	10 417	425	52	—	526	—	889	—	5	6	216	52	42	—	3 942	11 328	99	—
Florø	3 862	—	3 862	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	71	6 967	—	—
Måløy	2 227	—	2 227	—	—	—	—	—	209	—	—	—	—	—	—	—	153	5 186	—	—
Ålesund	6 454	—	6 078	—	—	—	376	—	34	—	20	69	582	—	6	1	157	26 303	268	25
Molde	1 862	—	1 836	9	1	—	16	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	2 329	—	—
Kristiansund N ..	729	—	692	28	9	—	—	—	—	—	—	—	19	—	—	—	—	326	2 479	97
Trondheim	1 194	—	339	852	3	—	—	—	—	—	—	—	22	—	—	—	1 104	3 076	50	389
Bodø	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	495	9
Svolvær	24	—	—	24	—	—	—	—	—	—	26	—	—	—	—	—	—	164	—	522
Tromsø	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	115	216
Hammerfest	38	—	22	—	—	—	16	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	12	—	941
Vardø	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	500
Andre	1 931	80	1 367	434	—	—	50	—	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	105
I alt	38 031	226	34 278	1 814	65	—	1 648	—	1 157	5	53	353	941	189	635	—	2	12 713	86 665	2 849
I uken*) ..	9 298	—	9 253	—	7	—	38	—	334	—	—	256	48	3	22	—	546	2 620	135	10

TOLLSTEDER	Andre for-stoffer	Sperm- og bottle-noseolje, rå	Rå selolje	Høyvit-hold. sjødyrolje	Håkjerr-tran, a. haitran, haiolje	Damp-medisin-tran	Veteri-nærtran	Blank tran	Brun-blank tran	Brun tran	Blandings-tran	Avfalls-tran og olje	Pol.raff. sjødyrolje, matbruk	Annen pol. og raff. sjødyrolje	Sildolje, rå	Herdet spise-fett av sjødyrolje	Herdet tekn. fett av sjødyrolje	Olein, fettsyre av sjødyrolje	Sel-, kobbe- og klappm.-skinn	Annet ¹⁾
	081 04.22.23 081 09.15	Stat.nr. 411 01.12	Stat.nr. 411 01.14	Stat.nr. 411 01.17	Stat.nr. 411 01.21-23	Stat.nr. 411 01.32.33	Stat.nr. 411 01.40	Stat.nr. 411 01.51	Stat.nr. 411 01.52	Stat.nr. 411 01.53	Stat.nr. 411 01.61	Stat.nr. 411 01.62	Stat.nr. 411 01.71 413 01.11	Stat.nr. 411 01.72 413 01.12	Stat.nr. 411 01.13	Stat.nr. 413 02.30	Stat.nr. 413 02.40	Stat.nr. 413 03.13.21	Stat.nr. 212 01.42.43	Stat.nr.
	tonn	tonn	tonn	tonn	tonn	tonn	tonn	tonn	tonn	tonn	tonn	tonn	tonn	tonn	tonn	tonn	tonn	tonn	tonn	tonn
Fredrikstad	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Oslo	—	—	40	2	47	50	248	210	187	—	—	—	58	7	—	12 412	2 080	1 000	—	—
Kristiansand S ..	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	469	—	—	—	—	325
Egersund	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Stavanger	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	540	—	—	—	—	—
Kopervik	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	550	—	—	—	—	14
Haugesund	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	350
Bergen	80	—	483	73	493	520	750	234	126	19	—	53	1 576	62	1 639	1 728	—	1 453	10	802
Florø	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	880	—	—	—	—	2 578
Måløy	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	544	—	—	—	—	—
Ålesund	65	—	46	6	29	297	397	—	338	—	—	—	271	105	—	—	—	47	2	95
Molde	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	37
Kristiansund N ..	3	—	—	—	40	14	223	147	226	—	—	61	—	—	—	—	—	—	—	243
Trondheim	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	212
Bodø	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5
Svolvær	80	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	26
Tromsø	—	—	49	—	—	3	115	—	51	—	—	—	508	—	—	—	—	—	—	3
Hammerfest	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Vardø	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Andre	—	—	—	5	9	—	—	9	45	—	—	7	—	20	—	6 347	—	1 389	—	239
I alt	234	591	618	86	618	884	1 733	600	983	19	—	139	2 413	194	4 622	20 487	2 090	3 889	12	4 931
I uken*) ..	25	10	1	2	40	86	103	—	18	—	—	1	134	4	602	1 060	10	477	—	532

¹⁾ Dessuten stat.nr., 211 09.21, 212 01.41.44, 271 01.11.12, 291 01.11.24, 291 09.41-44.49, 411 01.11.13.15.16.31, 411 02.12, 413 01.13.14, 413 03.11.12.24, 413 04.11, 541 01.00, 599 04.31, 921 01.65

Forts. fra s. 249.

i sjøkyndighet, som begunstiges med finansiell støtte fra Administrasjonen, er blitt eller skal bli dannet ved privat initiativ i de sekundære sentre Mazagar, Magador og Fédala.

Man kan ikke nok understreke betydningen, ikke bare profesjonelt, men også sosialt og politisk, av en slik institusjon, som helt og holdent imøtekommer et av regjeringens essensielle mål, nemlig å heve levestandarden for den lokale arbeidskraft ved å forbedre dens tekniske kvalitet og derved dens arbeidstetelse.

Vitenskapelig forskning anvendt på fisket.

Fullførelse av «Fiskeinstituttet» og bygging av et oceanografisk fartøy (220 millioner francs).

Oppsporing av fisken.

Kjøp av to loskuttere for ledelse av fiskeflåtene (45 millioner francs).

Fiskerioppsynet.

Fiskerioppsynet i de marokkanske territorialfarvann, som brer seg som tidligere nevnt over en strekning på 11,1 km og langs en kystlinje på 1000 kilometer, er av særskilt viktighet på grunn av mulighetene for fremmede fartøyer til å drive sitt fiske der.

Dette oppsyn innebærer en stadig kontroll med anvendelsen av de administrative regler angående de forskjellige forordninger om navigasjonen og beskyttelsen av havdypene, og utførelsen av denne oppgave blir ofte vanskeliggjort på grunn av det urolige hav i disse farvann.

Det oppsatte program innebærer benyttelsen av 2 fiskerioppsynsjagere for det åpne hav en i tre på 31 m Albatross som allerede er i virksomhet, den annen i stål på 36 m (som nettopp er bestilt), og 3 vedetter på 20 m for kystoppsynet.

Et beløp på 150 millioner er oppført til dette formål på den annen fireårige plan, som skal disponeres til:

- 1.) Finansiering av bestillingen på jageren på 36 m.
- 2.) Bygging av to vedetter, som skal erstatte de to fartøyer av samme type som snart må kondemneres.

Man finner på hele Protektoratets lange kyst bare en redningsstasjon, nemlig i Casablanca. Denne stasjon ble opprettet i 1924 av det Centrale Redningsselskap, som imidlertid ikke er i stand til å holde stasjonen i gang.

Det er på det rene at et nytt tilholdssted for og utrustning til

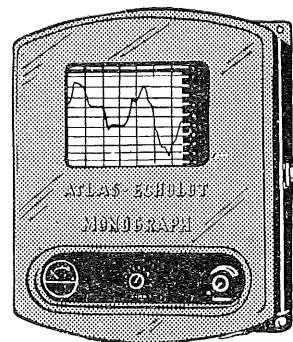
sjøsetting av en motorbåt fra denne stasjon, som Redningsselskapet ikke kan klare å skaffe, er helt uunnværlig.

Endelig påbyr sterke sikkerhetsensyn opprettelsen av sekundære stasjoner i Safis og Agadis havner (som fiskermannskapene vil være de første til å dra fordel av) og som ikke vil kunne opprettes ved privat initiativ.

Denne programpost er oppført på Utstyrplanen med et beløp på 70 millioner francs.

Endelig skal nevnes prosjektene for bygging av hus til en verdi av 80 millioner francs for den lokale sjøfartsadministrasjon, Der Services locaux de la Marine Marchande, som vanligvis arbeider under meget utilfredsstillende forhold.

ATLAS MONOGRAPH

Det vanntette, robuste ekkolodd som er konstruert og bygget for **lettbåter** og **skøyter**.

For lettbåter kr. 7.900,—
For skøyter „ 8.850,—

DRIFTSSIKKERT — NØYAKTIG

Vi sender Dem gjerne brosjyrer samt adresser til våre forhandlere.

AKSJESELSKAPET
NERA

POSTBOKS 4060, OSLO — TELEFON 46 19 50

Utførsel fra Færøyane i januar 1954.

	Total:		Danmark:		Spania:		Storbritannia:		Andre land:	
	Tonn	1000 kr.	Tonn	1000 kr.	Tonn	1000 kr.	Tonn	1000 kr.	Tonn	1000 kr.
Klippfisk	1573	4910	1	1	1309	4122	—	—	264	786 ¹⁾
Saltfisk	996	1442	271	419	—	—	25	33	700	990 ²⁾
Iset fisk	1289	1332	—	—	—	—	1289	1332	—	—
Saltsild	81	107	81	107	—	—	—	—	—	—
Andre fiskevarer	10	10	10	11	—	—	—	—	—	—
Tran (medisintr.)	56	77	56	77	—	—	—	—	—	—

1) Syd-Amerika.

2) Norge.